VIIKONVAIHDE

PERJANTAIVIERAS

Maalaisten puolustamisesta

Vaalikentillä jututin asiallisen oloista kaveria, jolla oli yllään erään ehdokkaan kannatusliivi. Pyysin kaveria esittämään yhden lauseen kehun ehdokkaastaan. Vastaus tuli epäröimättä: Kun se on meidän maalaisten puolustaja!

Saman puolueen kilpailevana ehdokkaana, pinssi ja nimilappu rinnuksiin tällättynä, jäin miettimään vastausta. Mitä tuo vastaus tarkoittaa? Olinhan itsekin maaseudun asukas, kylässä asuva ja ikäni näistä asioista puhunut, kirjoittanut ja 30 vuoden ajan maaseutua ja kyliä monin tavoin ja monissa saleissa puolustanut.

Onko niin, että maalaisuus ja kyläläisyys ovat joidenkin mielestä eri asioita? Sisältyykö maalaisuuteen yhä vaatimus maaseutuelinkeinosta? Eivätkö kylässä asuvat, mutta maailmalta leipänsä hakevat ihmiset olekaan maalaisiksi luettavia? Vai sisältyykö vastaajan mielestä maalaisuuteen jokin sellainen vastakohtaisuus suhteessa kaupunkilaisuuteen, jota vastaaja haluaa tieten tahtoen ylläpitää.

Halusiko hän jotenkin sivuuttaa maaseudun ja kaupungin yhteenkuuluvuuden ja keskinäisriippuvuuden? Vai eikö tuo vaaliaktiivi tuntenut tai halunnut tuntea muita ehdokkaita?

Entä sitten tuo puolustaminen? Siihen sisältyy ajatus, että maalaisuutta vastaan hyökätään.

Totta kyllä, maaseutu on sivuutettu, laiminlyöty ja sitä on ohikehitetty viimeiset neljä vuotta.

Aikoja sitten oli havaittavissa, että 1,2 miljoonan asukkaan maaseutu on yhteiskunnassa vähemmistö. Vaikka se kuinka järjestäytyisi ja äänestäisi omia poikia ja tyttöjä, ei se noin toimien voisi vaikuttaa asioihin. Ei voisi vaikuttaa, ellei sillä olisi hyviä, yhteiskunnan suuren enemmistön hyväksymiä perusteluja.

Johtopäätös liittyy suoraan valtiontalouden tilaan. Ei maaseudulle tässä tilanteessa voi luvata valtionrahaa. Sellaista rahaa ei ole tilanteessa, jossa maltillinenkin hallitus joutuu sopeuttamaan valtiontaloutta kolme miljardia pienemmäksi. Ainoa tapa on tehdä sellaisia reformeja, jotka parantavat paitsi koko Suomen, myös maaseudun toimintamahdollisuuksia. Pitäisi siis valmistella uudistuksia ja rakentaa reformeja.

Maalaisten puolustaminen on siis uudistuspolitiikkaa. Uusien toimintakonseptien rakentamista. Vaikkapa biotaloutta, infrarahastoja, yrityspolitiikkaa tai sote-uudistuksen eteenpäin vientiä. Tämä tarkoittaa, että palvelujen säilyttämisen sijasta pitää vaatia niiden järjestämistavan uudistamista.

Toisin sanoen: mihin merkitysmaailmaan tavallinen äänestäjä haluaa samaistua? Millä yhteiskunnallisella kielellä hän haluaa puhua ja tulla puhutelluksi? Ymmärtääkö maaseudun äänestäjä sitä, että maaseudusta puhuminen ilman maalaisuuteen vetoamista on taidon ja osaamisen merkki? Ymmärtääkö maaseudun ihminen sen, että vaalitilanteessa ehdokkaan on puhuttava samaa kieltä maalla ja kaupungissa? Ymmärtääkö äänestäjä sen, että uusia ideoita esittävät ehdokkaat ovat parempia maaseudun puolustajia kuin ne, jotka nostattavat mieliä maalaisuus-puheella? Ymmärtääkö äänestäjä sen, että kaupungista ääniä saava yleisehdokas saattaa olla maaseudun paras puolustaja?

Vastaus jää himmeiden juttujen sarjaan... Jos ehdokas puhuu ilmastonmuutoksesta tai luonnosta, hänen helposti epäillään vihertyneen liikaa. Miksei se puhu maataloudesta? Onko se maataloutta vastaan?

Teesini kääntää siis otsikon päinvastaiseksi. Kärjistys on lähes lukijaa loukkaava. Se, joka puhuu maalaisten puolustamisesta, ei oikeasti puolusta maaseutua. Maaseutua puolustavat parhaiten sellaiset toimijat, jotka osaavat puhua kaikilla muilla kielipeleillä asioista, jotka avaavat Kylien Suomelle uusia mahdollisuuksia.

JUHA KUISMA on lempääläinen ympäristökirjailija.

KANSAN SUUSTA

Ei yksi pääsky kesää tee

Aikainen lintu madon nappaa, sanotaan. Toisaalta se lintu, joka varhain aamulla laulaa, on iltasella haukan persiissä.

Sanonta kehottaa nousemaan ajoissa ylös, jotta saa jotakin aikaan. Heti perään ilmeisesti varoitetaan pitämästä liiallista meteliä tekemisistään.

Suomen kielessä pikkulinnut kertovat asioita. Jostakusta kysytään, onko hän lintu vai kala. Omaa puoluetta kritisoivaa saatetaan muistuttaa, että ei se lintukaan omaan pesään paskanna.

Vähäruokainen syö kuin lintu. Kovalla pakkasella pieni tiainen voi kuitenkin syödä siemeniä kolme kertaa oman painonsa verran.

Keväällä yleistyvät niin linnut kuin lintusanonnatkin. Kun sä kuulet kuovin äänen, älä mene järven jäällen, varoiteltiin lapsuudessani. Hyvinkäällä hevoset saattoi päästää laitumelle huhtikuussa, sillä ei kuovist hevonen kuole.

Sanontaa kuu kiurusta kesään, puoli kuuta peipposesta, västäräkistä vähäsen, pääskysestä ei päivääkään ei voi välttyä kuulemasta keväällä.

Samat siivekkäät esiintyvät muissakin sananparsissa. Västäräkki voin sulaa, pääsky päivän lämmittää, runoiltiin Hämeenkyrössä.

Ensimmäiset pääskyt saapuvat meille jo toukokuun alussa. Siksi on syytä tähdentää, että ei yksi pääsky kesää tee. Sanonnassa on karun pohjoisen luonnon tuomaa realiteettien tajua: älkää hötkyilkö, vaan pitäkää jalat maassa. Ja lakki päässä.

TOPI LINJAMA

MARKKU VUORIKARI

Konstaapeli Reinikaiset yhteiskuvassa. Tenho Saurénin esittämän legendaarisen tv-hahmon kuva koristaa vanhempi konstaapeli Toni Reinikaisen työhuoneen ovea.

Lehmät palaavat poliisin uniin

Lypsäjän ammatti vaihtui someajan kyläpoliisiksi, kun kangasniemeläisestä maalaispojasta tuli konstaapeli Reinikainen.

AMMATINVAIHTAJA

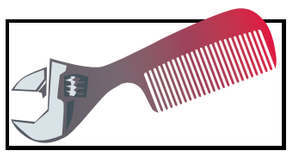

Juttusarja kertoo uuteen ammattiin loikanneista, heidän unelmistaan ja niiden toteutumisesta.

MIKKELI (MT)

Vanhempi konstaapeli **Toni Reinikainen** kertoo näkevänsä lehmistä unta viikoittain, vaikka kotitilan navetta Kangasniemellä on ollut tyhjä kohta 12 vuotta.

”Viimeiset lehmät lähtivät sunnuntaina ja poliisikoulu alkoi maanantaina.”

Karjasta luovuttiin yhteistuumin vanhempien kanssa. 1980-luvulla peruskorjattu navetta kaipasi kunnostusta ja oli auttamattoman pieni EU-ajan Suomessa.

”Elin sitä arkea 32 vuotta eikä minulla ole mistään huono omatunto. Luulin kuitenkin, että kaikki menisi ohi nopeammin”, konstaapeli sanoo ja kääntää katseensa hetkeksi muualle.

Reinikainen työskentelee Itä-Suomen poliisissa Mikkelissä ja asuu kotitilallaan puolisonsa kanssa. Matkaa molempien työpaikoille Mikkeliin kertyy 50 kilometriä suuntaansa.

Puuskan tilan eläimet muistetaan

Vanhemmat **Kauko** ja **Tuula** laajensivat navetan vuonna 1974 peräti 24-paikkaiseksi. Se oli suuri aikana, jolloin keskilehmäluku oli viisi. Navettaa tultiin katsomaan Pohjanmaalta saakka.

Reinikaisen isä oli intohimoinen karjanjalostaja. Puuskan tilan eläimet ovat edelleen käsite karjatilallisten joukossa.

”Minä kasvoin siinä mukana. Henkisesti varauduin, että jonain päivänä jatkan tilanpitoa.”

Reinikaisen pikkuveli kuulamörssäri **Tepa Reinikainen** omistautui urheilulle.

Armeijan jälkeen Reinikainen lähti vuonna 1992 opiskelemaan agrologiksi.

Päätökset kotitilan tulevaisuudesta lähestyivät.

”Nolotti kuunnella opiskelukavereita, jotka kertoivat suunnittelevansa sadan lehmän navetoita”, Reinikainen sanoo puolileikillään.

Hän myöntää, että karjatilan työmäärä mietitytti. Josko olisi olemassa vaihtoehto, johon sisältyisi kullanarvoista aikaa. Lisäksi allerginen nuha painoi päälle.

Samoihin aikoihin Reinikainen tapasi tulevan puolisonsa. Hän oli valmis asumaan Kangasniemellä, mutta tekisi töitä opettajana.

Yhteistuumin navetta tyhjäksi

Kävi ilmi, että Reinikaisen vanhemmatkin olivat miettineet Puuskan tulevaisuutta.

”Kesällä 2002 nostettiin kissa pöydälle. Todettiin, että lehmät lähtevät.”

Kuulostaa dramaattiselta, mutta Reinikainen vakuuttaa kaiken sujuneen hyvässä yhteisymmärryksessä ilman katkeruuksia.

Päätettiin, että karja myydään seuraavana keväänä. Samalla Reinikainen alkoi toteuttaa mielessään muhinutta ajatusta: isona minusta tulee poliisi.

”Treenasin kesän ja hain syksyllä poliisikouluun.”

Karja huutokaupattiin toukokuussa 2003. Kymmenessä päivässä jokainen eläin oli lähtenyt.

Sukupolvenvaihdos tehtiin vuonna 2010. Reinikaisen veljesten maatalousyhtymä keskittyy vajaan 150 metsähehtaarin hoitoon, johon parhaat neuvot antaa metsätalousinsinööriksi opiskellut Tepa.

Suurin osa tilan noin 30 hehtaarista peltoa on vuokrattu muille.

Setien jalanjäljissä univormuun

Reinikainen ei ole konstaapeli aivan sattumalta. Molemmat sedät ovat poliiseja, joiden univormut herättivät pikkupojassa ihailua.

”Poliisiksi ryhtyminen oli vähän sellainen kaapista ulos tuleminen”, hän nauraa.

Tosin kaverit sanoivat nähneensä asian etukäteen. Paikallislehdet kertoivat Reinikaisen suunnitelmista karjahuutokauppajutuissaan.

Opiskelu poliisikoulussa Tampereella oli sitä, mitä ammatinvaihtaja toivoi.

Onni oli myötä myös valmistumisen jälkeen. Ensimmäinen pesti nakkasi Reinikaisen kotikuntansa poliisiksi.

Kun konttori siellä sulki ovensa, Reinikainen aloitti Mikkelissä ennalta ehkäisevän työn tekijänä.

Lohikäärme kurkkaa roskiksesta

Konstaapeli Reinikaisen hahmo tuli suomalaisille tutuksi Tankki täyteen -televisiosarjasta. **Tenho Saurénin** esittämä hahmo saa edelleen ihmiset hymyilemään.

Niinpä Kangasniemen kaimaakin pidetään lupsakkaana miehenä, jota aikuisten on helppo lähestyä.

Reinikaisen työn painopiste on nuorten parissa. Hän muun muassa kiertää kouluilla kertomassa työstään ja siitä, mitä kollotuksia nuorten ei kannata tehdä.

Nuoret eivät kasvokkain poliisille juuri juttele.

”Kun tiedustelen esityksen jälkeen kahdeksasluokkalaisilta, että onko kysyttävää, yksikään käsi ei nouse. Myöhemmin kysymyksiä alkaa plopsahdella faceen.”

Alakouluille pitää ajaa virka-autolla, esitellä varusteet ja ihmetellä yhdessä poliisin merkkiä, jossa lohikäärme kurkistaa roskapöntöstä.

”Tavoitteena on, että jokainen lapsi ehditään tavata kolme kertaa hyvissä merkeissä ennen kuin peruskoulu päättyy.”

Olipa vastassa aikuisia tai lapsia, Reinikainen haluaa olla kansanläheinen ja kertoa asioista pilke silmäkulmassa. ”Kehenkään ei uppoa rautakangen nielleen jorinat lakipykälistä.”

Agrologin tutkinto tähtäsi neuvojaksi. Opintoihin kuului paljon didaktiikkaa ja puheiden pitämistä, Reinikainen kertoo.

Tästä kaikesta on ollut arvaamaton hyöty poliisin työssä, jossa sanat ja kynä ovat tärkeimmät työkalut.

Toinen avu on maanviljelijän tausta. ”Sitä on oppinut joustamaan eikä ajattele asioista niin kulmikkaasti.”

Aamulypsyllä veljentyttären kanssa

Poliisin työn vastapainoksi Reinikainen ottaa raivaussahan ja painelee metsään. ”Pitää päästä tekemään käsillään.”

Joskus, kun veljentytär vierailee Puuskan tilalla, hän käy setänsä kanssa naapurin lypsykarjatilalla.

”Haluan hänen näkevän mistä ruoka tulee.”

Kerran navetalle satuttiin lypsyaikaan ja konstaapeli pääsi auttamaan.

”Se sujui kuin olisi eilen lypsänyt edellisen kerran.”

MAIJA ALA-SIURUA

Toni Reinikainen partioi säännöllisesi poliisiauton kyydissä, jotta tuntuma kenttätöihin säilyy.

KUKA

Toni Reinikainen

Ikä: 44 vuotta
Koulutus: agrologi AMK, poliisi-AMK
Perhe: puoliso
Harrastukset: metsätyöt
Yksi Suomen noin 30 nettipoliisista.
Suomessa on runsas 7 400 poliisia.